

**Zakon Br. 04/L - 154
O PREDMETIMA OD PLEMITIH METALA**

Skupština Republike Kosova;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,

Usvaja

ZAKON O PREDMETIMA OD PLEMITIH METALA

**Član 1
Cilj**

1. Ovim zakonom utvrđuju se uslovi i način kontrole izrade predmeta od plemenitih metala kao i njihovo trgovanje.
2. Utvrđuju se tehnički zahtevi kojim se definišu stepen čistoće, sastava i sadržine drugih metala, delova od nedragocenih metala i nemetala.
3. Utvrđuje uslove i način obeležavanja u skladu sa međunarodno prihvaćenim oznakama, kao i obaveze o troškovima za egzaminaciju i obeležavanje, uređuje realizaciju kontrolisanja i metrološkog nadgledanja.
4. Osigurava da se radovi od dragocenih metala trguju u skladu sa standardima i zaštitom potrošača.

**Član 2
Delokrug**

Odredbe ovog zakona sprovode se i za neprerađene izrade kao što su: granula, šipke, pločica, list, žica, zlatna folija i slično, za slučajeve kada su namenjeni za prodaju.

**Član 3
Isključenje**

1. Odredbe ovog zakona ne sprovode se za:

- 1.1. izrade koji su privremeno uvezene kao jedan uzorak izrade, izrade za ciljeve promovisanja trgovine, uzorci za međusobne laboratorijske usporedbe;
- 1.2. izrade u potpunosti obloženi emajlom, drago kamenje, biseri ili nemetalna oblaganja;
- 1.3. izrade kod kojih osnovni metal nije plemeniti metal, već su u potpunosti obloženi plemenitim metalima;
- 1.4. izrade namenjene izvozu mogu imati sadržinu i drugačiji sastav od onog koji je predviđen ovim zakonom;
- 1.5. izrade sa dragim kamenjem, biserima ili ostalim izradama čija je težina i vrednost plemenitog metala iznosi jedan (1) gram;
- 1.6. muzičke instrumente, delove muzičkih instrumenata izrađeni od plemenitih metala;
- 1.7. opremu izrađene za medicinske, stomatološke, veterinarske, naučne i tehničke svrhe;

1.8. šipke i granule plemenitih metala upotrebljene u bankarskoj usluzi, uključujući pločice deonice;

1.9. antičke kovanice, medalje koje su izrađene od plemenitih metala.

1.10. lomljeni rad, slomljeni metal namenjen za dalju izradu za rafiniranje;

Član 4 **Definicije**

1. Termini i izrazi upotrebljeni u ovom zakonu, imaju sledeće značenje:

1.1. **Ministarstvo** – dotično Ministarstvo za Trgovine i Industrije;

1.2. **Ministar** - ministra dotičnog Ministarstva Trgovine i Industrije;

1.3. **Plemeniti metal** - platina, zlato, paladijum i srebro;

1.4. **Legura plemenitih metala** - homogena mešavina jednog plemenitog metala sa jednim ili više drugih metala;

1.5. **Izrade** - svaki izrad koji je u potpunosti ili delimično izrađen od plemenitih metala i njihovih legura;

1.6. **Finoća** - određeni procenat plemenitih metala u ukupnoj masi legure, izraženo u hiljadu (1000) grama;

1.7. **Stepen finoće** - najveći procenat plemenitih metala u ukupnoj masi plemenitih metala legure, izraženo u hiljadu (1000) grama;

1.8. **Oznaka usaglašenosti** - usklađenosti predmeta sa opisanim zahtevima i u skladu sa deklarisanom finoćom;

1.9. **Oblaganja plemenitim metalima** - jedan sloj plemenitog metala, koji pokriva sve delove izrade;

1.10. **Privesci** - jedan privezak od plemenitih metala, koji se mogu upotrebiti samo kao privesci;

1.11. **Neprečišćene izrade** – slomljeni metal namenjen za dalju preradu radi rafinisanja;

1.12. **Poluizrade** – neprerađeni izrad u cilju prerade do finalnog izrada;

1.13. **Šipke i granule plemenitih metala** - delove neprerađenih metala- slomljenih;

1.14. **Metrološka inspekcija** - metrološki nadzor izrade, usluge, procesa ili sistema merenja, u skladu sa određenim zahtevima.

1.15. Statističke metode – kvantitativne hemijske analize za više od deset (10) komada plemenitih metala.

1.16. **Laboratorija plemenitih metala** – podrazumeva laboratoriju za kontrolisanje kvaliteta izrada od plemenitih metala.

Član 5 **Obaveze i odgovornosti laboratorije za oblast izrade od plemenitih metala**

1. U okviru Dirkcije Metrologije Kosova u skladu sa odgovarajućim Pravilnikom o organizavanju i sistematizaciju radonih mesta u Ministarstvu Trgovine i Industrije, funkcioniše laboratorija plemenitih metala koja obavlja stručne poslove u oblasti kontrole kvaliteta izrade.

2. U izvršavanju radova iz stava 1 ovog člana, laboratorija dragocenih metala obavlja sledeće zadatke:

2.1. utvrđuje oznaku proizvođača;

2.2. vodi evidenciju o oznakama proizvođača;

2.3. obavlja egzaminaciju i obeležava radove;

2.4. obavlja egzaminaciju kvaliteta dragocenih metala i njihovih legura;

2.5. sarađuje sa inspekcijskim organima, drugim odgovornim organima i pruža stručnu pomoć u oblasti kontrole kvaliteta radova.

3. U slučaju spora laboratorije sa drugim odgovornim organima, Direkcija Metrologije Kosova je poslednji organ za donošenje odluke u oblasti kontrolisanja kvaliteta izrade.

Član 6

Tehnički zahtevi za izrade

1. Izradi treba da imaju jedan stepen finoće utvrđen standardom ISO 9202:1991 i to u sledećem:

1.1. Radovi izrađeni od Platine;

1.1.1. 950/1000 devet stotina i pedest dela od hiljadu grama;

1.1.2. 900/1000 devet stotina dela od hiljadu grama;

1.1.3. 850/1000 osam stotina i pedeset dela od hiljadu grama .

1.2. Radovi izrađeni od Zlata:

1.2.1. 916/1000 devet stotina i šesnaest dela od hiljadu grama

1.2.2. 750/1000 sedam stotina i pedeset dela od hiljadu grama

1.2.3. 585/1000 pet stotina osamdeset i pet dela od hiljadu grama

1.2.4. 375/1000 tri stotina sedamdeset i pet dela od hiljadu grama.

1.3. Radovi izrađeni od Paladijuma;

1.3.1. 950/1000 devet stotina i pedest dela od hiljadu grama;

1.3.2. 500/1000 pet stotina dela od hiljadu grama;

1.4. Radovi izrađeni od Srebra.

1.4.1. 925/1000 devet stotina dvadeset i pet dela od grama;

1.4.2. 835/1000 osam stotina trideset i pet dela od hiljadu grama;

1.4.3. 800/1000 osam stotina dela od hiljadu grama;

2. Radovi izrađeni kovanjem kao što su: zlatna kovanica, srebrna kovanica, spomen pločica i slično, treba da imaju sledeći stepen finoće:

2.1. Radovi izrađeni od Platine:

2.1.1. 999/1000 devet stotina devedest i devet dela od hiljadu grama;

2.1.2. 950/1000 devet stotina i pedest dela od hiljadu grama;

2.1.3. 900/1000 devet stotina dela od hiljadu grama;

2.1.4. 850/1000 osam stotina pedeset dela od hiljadu grama;

2.2. Radovi izrađeni od zlata;

2.2.1. 999/1000 devet stotina devedest i devet dela od hiljadu grama;

2.2.2. 995/1000 devet stotina devedest i pet dela od hiljadu grama;

2.2.3. 990/1000 devet stotina i devedest dela od hiljadu grama;

2.2.4. 986/1000 devet stotina osamdeset i šest dela od hiljadu grama;

2.2.5. 916/1000 devet stotina i šesnaest dela od hiljadu grama;

2.2.6. 900/1000 devet stotina dela na hiljadu grama;

2.2.7. 875/1000 osam stotina sedamdeset i pet dela od hiljadu grama;

2.3. Radovi izrađeni od Paladijuma;

2.3.1. 999/1000 devet stotina devedest i devet dela od hiljadu grama;

2.3.2. 950/1000 devet stotina i pedeset dela od hiljadu grama;

2.3.3. 500/1000 pet stotina dela od hiljadu grama;

2.4. Radovi izrađeni od Srebra;

2.4.1. 999/1000 devet stotina devedest i devet dela od hiljadu grama;

2.4.2. 925/1000 devet stotina dvadeset i pet od hiljadu grama;

2.4.3. 900/1000 devet stotina dela od hiljadu grama;

2.4.4. 835/1000 osam stotina trideset i pet dela od hiljadu grama

2.4.5. 800/1000 osam stotina dela od hiljadu grama;

Član 7

Procena stepena finoće

Finoća jedne izrade koja je između dva (2) stepena finoće, utvrđenih shodno članu 6 ovog zakona, smatraće se kao izrad najnižeg stepena finoće između ta dva (2) stepena.

Član 8.

Obeležavanje izrada oznakom

1. Proizvođači su obavezni da radove koje izrade obeležavaju oznakom proizvođača i oznakom čistoće.
2. Oznaka čistoće prema stavu 1 ovog člana treba da odgovara jednom od stepena čistoće prema članu 6. ovog zakona..
3. Uvezeni radovi moraju imati najmanje oznaku čistoće.
4. Radovi od dragocenih metala koji se izrade, pre uspostavljanja na tržištu treba kontrolisati i obeležiti oznakom usklađivanja.
5. Radovi od dragocenih metala koji se uvoze, pre uspostavljanja na tržištu treba kontrolisati i obeležiti doznakom usklađivanja.
6. Znak za usklađivanje postavlja Laboratorija za dragocene metale u okviru Direktorata za metrologiju.
7. Podzakonskim aktom utvrđuje se oznaka čistoće, proizvođača i oznaka usklađivanja.

Član 9 **Izrade koje sadrže priveske**

Izradi koji sadrže priveske, stepen finoće priveska treba da bude isti sa stepenom finoće osnovnog izrada, shodno članu 6. ovog zakona.

Član 10 **Sadržaj izrada od plemenitog metala**

1. Izrade mogu sadržati delove neplemenitih metala i delove plemenitih metala, pod uslovom da se oni mogu lako fizički odvojiti od celine izrada.
2. Delovi neplemenitih metala ne treba da budu obloženi jednim slojem plemenitog metala koji njima može dati izgled plemenitih metala.
3. Namotaj od dragocenog metala ne treba imati nižu čistoću od izrade koga je omotao.

Član 11 **Procena finoće**

1. Pre plasiranja na tržište, proizvođač je obavezan da izrade pruži na ispitivanje i žigosanje, u cilju utvrđivanja njihove usaglašenosti sa zahtevima predviđenim ovim zakonom.
2. Laboratorija plemenitih metala nakon ispitivanja izrade iz stava 1 ovog člana, izdaje jedan pismeni izveštaj kojim se navodi količina i kvalitet ispitanih izrade .
3. Jedna kopija pismenog izveštaja predaje se stranci .

Član 12 **Označavaju se državnim žigom**

Uvezene izrade i rađene od platine, zlata i paladijuma u masi manjoj od jednog grama (1g), i izrade od srebra čija masa iznosi manje od tri grama (3g) ne označavaju se žigom proizvođača niti oznakom finoće, već nakon ispitivanja i ispunjavanja uslova predviđenih ovim zakonom označavaju se državnim žigom.

Član 13 **Granica čistoće**

1. Izrade sastavljene od različitih delova, sa različitim stepenom finoće istog plemenitog metala, između kojih nema vidne razlike finoće, treba da drže oznaku finoće legure sa najmanjim kvalitetom.

2. Izrade sastavljene od različitih delova različitih plemenitih metala, koji nema jasno vidljivu granicu finoće, treba se označiti oznakom najniže finoće plemenitog metala.

3. Izrade kod koje je granica finoće jasno vidljiva, svaki deo treba se označiti odgovarajućom oznakom finoće.

4. Izrade koje u svom sastavu imaju delove plemenitih metala i delove dragog kamenja, treba da se označe finoćom plemenitog metala.

5. Kada oblaganje izrada ima veću finoću u odnosu na osnovni predmet, treba se označiti finoćom osnovnog izrade.

Član 14 **Ispitivanje**

1. Izrade u ličnom vlasništvu ne podležu ispitivanju i obaveznom označavanju.

2. Izrade u ličnom vlasništvu podležu ispitivanju i obaveznom označavanju ako ih njihov vlasnik stavi na prodaju.

3. Na zahtev vlasnika sektora plemenitih metala, obavlja se ispitivanje i označavanje izrade, iako ih vlasnik ne stavi na prodaju.

4. Ako se prilikom ispitivanja izrada od plemenitih metala u ličnom vlasništvu, utvrdi da oni sa stanovišta finoće nemaju niti najniži stepen finoće određen zakonom, takve izrade ne obeležavaju se i vraćaju se vlasniku.

Član 15 **Ponovno ispitivanje**

Ako nakon označavanja izrada od strane laboratorije dragocenih metala izrađuju ili se na njima vrše neke promene, ponovo treba da se podležu ekzaminaciji

Član 16 **Dopuna formulara**

1. Proizvođač, odnosno ovlašćeni zastupnik povodom uručivanja radova u laboratoriju dragocenih metala za egzaminaciju i označenje ima zadatak da dopuni formular sa dokazima o vrsti radova, njihovom broju, meri, sastavu i sadržini legure.

2. Uvoznik, odnosno ovlašćeni zastupnik, povodom uručivanja radova u laboratoriju dragocenih metala, za egzaminaciju i označenje ima zadatak da dopuni formular sa podacima o vrsti izrada, njihovom broju, meri, stepenu čistoće i Jedinstveni Carinski Dokument.

Član 17 **Prenos overenog dela**

Zabranjen je prenos overenog dela sa jednog izrade na drugi.

Član 18 **Troškove ispitivanja**

1. Troškove ispitivanja i označavanja izrade snosi podnosilac zahteva.

2. Podzakonskim aktom regulišu se troškovi prilikom obavljanja ovih usluga.

3. Prihodi iz delatnosti ispitivanja i označavanja izrade prelivaju se u Budžet Republike Kosova.

4. Ukoliko se tokom obeležavanja, irade od dragocenih metala oštećuju, nadoknadu izrada će snositi Direkcija Metrologije u skladu sa obaveznim pravima dotičnog Zakona.

Član 19

Plasiranje na tržište izrade od plemenitih metala

Izrade od plemenitih metala mogu se postaviti na prodajnim mestima, samo ako ispunjavaju tehničke zahteve i budu označeni shodno propisima ovog zakona.

Član 20

Odvajanje od plemenitih metala

Izrade od plemenitih metala koji su izloženi za prodaju, treba da budu odvojeni od izrade koji nisu izrad od plemenitih metala-bižuterija.

Član 21

Stavljanje odluke na vidljivom mestu

1. Prodavac izrada od plemenitih metala, treba da ima foto - oznaku državnih pečata na vidljivom mestu, sočivo za uveličavanje kao i vagu tačnosti II overenu od laboratorije za merenje u agencija kojim se mogu razlikovati oznake izrade i tabele sa stepenom dozvoljene finoće, shodno odredbama ovog zakona.

2. Proizvođač, uvoznik odnosno ovlašćeni zastupnik obavezni su da na svom prodajnom prostoru na vidnom mestu drže odluku o svojoj oznaci.

Član 22

Metrološki nadzor

1. Metrološki nadzor i sprovođenje ovog zakona i ostalih podzakonskih akata u oblasti izrade od plemenitih metala obavlja Inspektorat Metrologije i Tržišni inspektorat.

Član 23

Odgovornost Inspektorata Metrologije

1. Inspektorat Metrologije vrši metrološki nadzor:

- 1.1 izrade koji se plasiraju na tržište u smislu ispunjenja zahteva ovog zakona;
- 1.2. subjekata koji se bave prikupljanjem izrade od plemenitih metala za dalju preradu;
- 1.3. subjekata koji se bave obradom plemenitih metala.

Član 24

Nadzor i Administrativne mere

1. Nadzor izrade plemenitih metala u prometu vrši Tržišni inspektorat koji ima pravo da privremeno zabrani iz prodaje izrad koji nije označen shodno odredbama ovog zakona i da naloži kontrolu kvaliteta u odgovarajućoj laboratoriji.

2. Izrade, kojima se zabranjuje prodaja treba da se povuču iz prometa, spakuju i plombiraju se od tržišne inspekcije.

3. Proizvođač, uvoznik izrade obavezan je da izrade plombirane od inspeksijskog organa u roku od petnaest (15) dana zajedno sa zapisnikom inspektorata, izdat inspektora donese na kontrolu kvaliteta i označavanje u laboratorije plemenitih metala.

4. Za izrade za koje se nakon laboratorijske analize konstatuje da stepen finoće nije u skladu sa članom 6. stav 1 ovog zakona, Direkcija metrologije donosi odluku da izrada nije u skladu sa tehničkim zahtevima.

5. Nezadovoljna stranka odlukom Direkcije, može podneti žalbu stručnoj komisiji za žalbe koja se formira odlukom ministra Ministarstva Trgovine i Industrije.

6. Stručna komisija za žalbe sastavljena je od tri (3) člana, dva (2) člana su stalna i jedan (1) član se određuje od slučaja do slučaja.

7. Mandat članova stručne komisije za žalbe je tri (3) godine.

8. Žalba se podnosi komisiji u roku od pet (5) dana od dobijanja odluke.

9. Podneti zahtev zadržava izvršenje odluke.

10. Nezadovoljna stranka Odlukom stručne komisije se obraća nadležnom sudu prema važećem zakonodavstvu.

Član 25 **Komisija za žalbe**

1. Razmatranje zahteva komisija treba da razmatra u roku od pet (5) dana od dobijanja zahteva .

2. Komisija može odlučiti da se vrši ponovna prerada plemenitog metala za žalbu vršene od stranke.

3. Ako je odluka Direkcije u skladu sa izveštajem analize izdate od ponovnog ispitivanja sve troškove snosi stranka i izvršava se odluka Direkcije zakonske metrologije.

4. Ako se zahtev ne podnesi prema roku utvrđenom u članu 24 stav 8 ovog zakona, Direkcija donosi odluku o oštećenju ovih izrade.

5. Izrade koji se oštećuju u laboratoriji plemenitih metala, vraćaju se stranci.

Član 26 **Inspeksijski postupci**

1. Inspektor metrologije tokom metrološkog nadgledanja obavezan je da vrši metrološko nadgledanje radova od dragocenih metala.

2. Procedura metrološke inspekcije radova od dragocenih metala utvrđuje se podzakonskim aktom.

Član 27 **Kaznene odredbe**

1. Novčanom kaznom u iznosu od dve hiljade (2000) do šest hiljada (6000) €, kazniće se poslovni subjekt koji se bavi izradama izrađene od platine, zlata:

1.1. izrade pre nego što se plasiraju na tržište ne podvrgnu ispitivanju;

1.2. ako se izvrši prenos označenog dela sa jedne izrade na drugu.

2. Novčanom kaznom u iznosu od hiljadu (1000) do tri hiljade (3000) €, kazniće se odgovorno lice poslovnog subjekta koji nije u skladu sa podstavom 1.1 i 1.2 ovog stava.

3. Novčanom kaznom u iznosu od pet stotina (500) do hiljadu i pet stotina (1500) €, kazniće se poslovni subjekat koji se bavi prodajom izrade izrađenim od srebra, paladijuma:

3.1. Ako se izrade pre nego što se plasiraju na tržište ne podvrgnu ispitivanju;

3.2. Ako se vrši prenos označenog dela sa jednog izrade na drugi izrade.

4. Novčanom kaznom u iznosu od trista (300) do devet sto (900) €, kazniće se odgovorno lice subjekta koji nije u skladu sa podstavom 3.1 i 3.2 ovog člana.

Član 28

1. Novčanom kaznom u iznosu od sto (100) do tri stotina (300) €, kazniće se poslovni subjekt i fizičko lice ako :

1.1. ako na vidnom mestu ne postavi foto-oznake o usaglašenosti za utvrđivanje finocće izrade od plemenitih metala;

1.2. ako ne poseduje sočivo za uveličavanje za kontrolu pečata na izradeima;

1.3. ako ne poseduje vagu overenu od Direkcije metrologije Kosova, i ne postavi je na vidnom mestu omogućavajući na taj način čitanja od strane potrošača.

2. Sve predviđene novčane kazne prema ovom zakonu izriču se od strane tržišnog inspektorata.

Član 29

Primenjeni Podzakonski akti do donošenja novih podzakonskih aktova

1. Pod uslovom da nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom i do donošenja novih podzakonskih aktova za pravnu i potpunu primenu ovog Zakona, primenjeni podzakonski aktovi aktuelno će ostati na snagu:

1.1. Administrativno uputstvo br. 2008/04 za određivanje tarifa podobnosti za izrade od plemenitih metala;

1.2. Administrativno uputstvo br. 2008/06 za znakove proizvođača, izrđivača i prodavaca izrada od plemenitih metala;

1.3. Administrativno uputstvo br. 2008/07 za formu i sadržaj znakova čistoće, način utvrđivanja i označavanja stepena čistoće izrade od plemenitih metala;

1.4. Administrativna uredba br. 2010/06 za izmenu i dopunu administrativne uredbe br. 2008/07 za formu i sadržaj oznaka čistoće, načinu određivanja i obeležavanja stepena čistoće izrada od plemenitih metala.

Član 30

Prelazne odredbe

Ministar Ministarstva Trgovine i Industrije za sprovođenje ovog zakona, obavezuje se da donese podzakonske akte u skladu sa zakonom, u roku od dvanaest (12) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31

Odredbe stavljanja van snage

Stupanjem na snagu ovog zakona, stavlja se van snage Zakon br.2004/28 O proizvodima plemenitih metala i ostali akti koji su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 32

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova.

Zakon br.04/L-154

13. Decembar 2012. god.

Proglašeno Ukazom Br. DL-061-2012, datum 27.12.2012, od strane Predsenice Republike Kosova Atifete Jahjaga